

Pilot Samen werken aan veiligheid

01/09/2019 - 01/09/2020

Actielijn 5 transformatiefonds: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt

Samenwerking van:

Coöperatie Jeugd- en gezinsteam Holland Rijnland

GO! voor jeugd

Jeugdbescherming West

William Schrikker stichting

TWO Jeugdhulp Holland Rijnland

Regionaal beleidsteam jeugdhulp Holland Rijnland

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2 !

Inleiding 3 !

Focus op samenwerking tussen GI's en de JGT's / GO! voor jeugd 4 &

Doel en resultaat 5 !

Doelstelling 5 &

Resultaat 5 &

Probleemanalyse: volgtijdelijke inzet van hulp 7 !

De pilot: Samen werken aan veiligheid 8 !

Uitvoering 2019-2020 10 !

Risico 10 &

Monitoring 11 !

Projectstructuur 12 !

Begroting 13 !

Inleiding

Elke Jeugdige verdient het om kansrijk, gezond én veilig te kunnen opgroeien. Gelukkig groeien de meeste jeugdigen veilig op, maar helaas is dat niet voor iedereen het geval. Als de veiligheid of ontwikkeling van een jeugdige in het geding is, dan is het van groot belang dat er passende zorg wordt geboden van de hoogste kwaliteit.

De gemeenten zijn verantwoordelijk¹ voor het bieden van passende zorg aan gezinnen en jeugdigen die het risico lopen om niet veilig op te groeien. Om deze verantwoordelijkheid te realiseren werkt zij intensief samen met partijen uit het veld. Hoewel zowel de gemeenten als haar samenwerkingspartners de opgave om jeugdigen blijvend veilig te laten opgroeien omarmen, blijkt in de praktijk hoe lastig het is om de keten goed op elkaar aan te laten sluiten.

Belangrijke stakeholders voor jeugdhulp en Jeugdpreventie zoals de Jeugd en Gezinsteams (JGT's), de Gecertificeerde Instellingen (GI's), de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), de Jeugdbeschermingstafel en Veilig Thuis (VT) geven aan dat de kwaliteit verder omhoog kan.

Wanneer een Jeugd en Gezinsteam (JGT) of GO! Voor Jeugd binnen een vrijwillig kader actief bij een gezin betrokken is, kan zij haar ketenpartners (oa. Veilig Thuis (VT), de Gecertificeerde Instelling (GI), het Crisisinterventieteam (CIT) en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK)) consulteren. Deze consultatie vindt over het algemeen op afstand plaats. De indruk bestaat dat de huidige wijze van samenwerking (op afstand) ervoor zorgt dat beschikbare expertise en competenties onvoldoende worden benut.

Een aanname is dat vooral door intensivering van de samenwerking de kwaliteit van zorg en ondersteuning aan gezinnen waarbij veiligheid een thema is verhoogd kan worden. Hierbij wordt voor deze zeer kwetsbare jeugdigen gedoeld op:

- Maatwerkoplossingen op meerdere leefgebieden, bijvoorbeeld op het gebied van & huisvestigingsproblemen of financiële problemen. &
- De samenhang en continuïteit van de zorg die wordt ingezet door genoemde stakeholders beter kan: de overdrachtsmomenten zijn nu zeer kwetsbaar.
- Meer benutten van elkaars expertise, deze wordt nog te weinig gedeeld en ingezet.
- Het maken van afspraken over de taal- en rolverdeling, waarbij expliciet aandacht is voor de regiefunctie.

Intensiever samenwerken is dus een noodzaak, daar liggen dé kansen!

¹ **Jeugdwet Artikel 2.3**

1. Indien...een jeugdige of een ouder jeugdhulp nodig heeft in verband met opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen en voor zover de eigen mogelijk-heden en het probleemoplossend vermogen ontoereikend zijn, treft het college ten behoeve van de jeugdige..., voorzieningen op het gebied van jeugdhulp en waarborgt het college een deskundige toeleiding naar, advisering over, bepaling van en het inzetten van de aangewezen voorziening, waardoor de jeugdige in staat wordt gesteld: a. gezond en veilig op te groeien;...

Focus op samenwerking tussen GI's en de JGT's / GO! voor jeugd

De regio Holland Rijnland kiest ervoor om de focus te leggen op de samenwerking tussen de Jeugd en Gezinsteams (GO! Voor Jeugd) en de Gecertificeerde Instellingen. In deze samenwerking gaat het immers om de kwetsbaarste jeugdigen waarbij de mate van veiligheid bepaalt of zij jeugdhulp krijgen vanuit het vrijwillige kader (Jeugd en Gezinsteams / GO! voor jeugd) of het gedwongen kader (GI's). Ook liggen in deze samenwerking veel kansen tot verbetering besloten: versterken van de analyse-fase, werken vanuit 1 gezin, 1 plan, goede en waar mogelijk minder overdrachtsmomenten, gecoördineerde inzet van integrale hulp en ondersteuning op het hele gezin, hulp vanuit het gedwongen kader als onderdeel van het geheel, goede nazorg etc. Leidend hierin is dat dit altijd gebeurt in samenwerking van het gezin en diens omgeving. Redenen dus om met de transformatie van de werkwijze, hier allereerst een gerichte verbetering te maken.

Vanuit het Rijk zijn er vanuit het Transformatiefonds 2019-2021 middelen beschikbaar gesteld om de transformatie binnen de jeugdhulp te stimuleren. Eén van de actielijnen vanuit het Transformatiefonds is: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt. Met de regionale pilot "Samenwerken aan veiligheid" zetten we in op deze actielijn.

Doel en resultaat

Doelstelling

De doelstellingen van deze pilot sluiten aan op de regionale ambitie van Holland Rijnland om jeugdigen blijvend veilig te laten opgroeien en patronen van onveiligheid structureel te doorbreken.

De regio Holland Rijnland heeft de wens om te onderzoeken hoe zij de rol van het Jeugd en Gezinsteam kunnen versterken als het gaat om het signaleren en tegengaan van onveilige opvoedingssituaties. Als onderdeel van dit project kiest de regio ervoor een pilot in te richten waarbij de focus ligt op de samenwerking tussen de Jeugd en Gezinsteams (JGT's en GO! voor jeugd) en de Gecertificeerde Instelling (GI). Doel is het gezamenlijk verhogen van de kwaliteit en de effectiviteit van de jeugdzorgketen, zodat blijvende veiligheid voor de jeugdigen en verbetering voor het gezin bewerkstelligd wordt.

Resultaat

Het resultaat van deze pilot is dat:

- De vaardigheden van de medewerkers van de JGT's / GO! voor jeugd om signalen van onveiligheid in de opvoedsituatie tijdig om te zetten in handelen is vergroot. Om dit doel te bereiken wordt de expertise van de GI die werkzaam is in de regio (Jeugdbescherming West en de William Schrikker Stichting) benut.
- Helder is wat van een JGT / GO! voor jeugd en de GI verwacht mag worden ten aanzien van het signaleren en aanpakken van veiligheidsvraagstukken. Er wordt een advies gegeven over de mate waarin maatwerk per gemeente wenselijk en mogelijk is.
- Er is een voorstel voor een werkwijze die erop gericht is de Jeugdbeschermingsketen zo effectief als mogelijk in te richten en zo kort als mogelijk te laten duren. Om dit doel te bereiken wordt gekeken naar:
 - Gedeelde visie, waarden, principes en normen van waaruit gewerkt gaat worden (wat vinden wij in de aanpak en in onze samenwerking echt belangrijk;
 - De afwegingskaders en instrumenten die door de GI's, JGT's en GO! voor jeugd gebruikt worden en de inschatting die hieruit volgt;
 - Zo veel als mogelijk integrale werkprocessen en gezamenlijke triage momenten, met oog voor de eigen positie, expertise en instrumentarium van partners in de veiligheidsketen;
 - Het wegnemen van overlap in taken en werkzaamheden van netwerkpartners;
 - Tijdig en zonodig eerder ingrijpen bij gezinnen indien veiligheid van de jeugdige niet verbetert, ondanks de ingezette hulp;
 - De wijze waarop behaalde resultaten na afronding van een jeugdbeschermingsmaatregel geborgd en gegeneraliseerd worden en de rol die de JGT's / GO! voor jeugd hier al dan niet in te vervullen heeft;
 - Een aanpak waarbij aandacht is voor specifieke veiligheidsvraagstukken (waaronder complexe echtscheidingsproblematiek) waar de ontwikkeling van de jeugdige bedreigd wordt.
- Er is zicht op de kosten en de opbrengsten (kwalitatief en financieel) van de werkwijze die in de pilot wordt ontwikkeld.

- Een advies over het al dan niet structureel toepassen en breder implementeren van de werkwijze in de pilot en de wijze waarop dit kan worden gedaan.

Probleemanalyse: volgtijdelijke inzet van hulp

De huidige uitvoering van de samenwerking tussen de GI-professionals en de JGT / GO! voor jeugd professionals kenmerkt zich vooral door de volgtijdelijkheid van de zorg die inherent is aan de wijze waarop de veiligheidsketen is ingericht.

De huidige werkwijze heeft de volgende consequenties:

- Het JGT/GO! Voor jeugd verliest zicht op en de betrokkenheid met de jeugdige en de hulp die via de GI wordt ingezet, waardoor de samenhang in de hulp aan het gezin in het geding kunnen komen;
- Er vindt een wisseling van professionals plaats: ouders en jeugdigen krijgen te maken met nieuwe professionals, waardoor de continuïteit en de relatie met het gezin onder druk kan komen;
- Het is lastig voor de JGT's / GO! Voor Jeugd om te bepalen op welk moment de stap naar de jeugdbeschermingstafel gezet moet worden;
- Als de jeugdige terugkomt in het JGT / GO! voor jeugd (gedwongen kader is niet meer nodig) heeft het JGT / GO! voor jeugd de tussenliggende ontwikkelingen gemist en verloopt de terugkomst van de jeugdige opnieuw via een overdracht (informatieverlies).
- Een integrale systeemgerichte aanpak is moeizaam. De GI kan voor het aangemelde gezin de benodigde jeugdhulp inzetten. De GI kan zorg en/of sancties die binnen het brede sociaal domein beschikbaar zijn niet inzetten: uit de gemeentelijke domeinen Wonen, Participatie (schuldhulpverlening), Wmo en Veiligheid.

Kortom: deze wijze van samenwerken heeft een aantal nadelen, met risico's voor de kwaliteit van hulp:

- Discontinuïteit van hulp en professionals (met mogelijke uitval in vrijwillig kader);
- De mogelijkheid om integraal en preventief te werken vanuit 1gezin, 1plan en 1 regisseur is praktisch niet mogelijk.
- Expertise wordt te weinig gedeeld.

De pilot: Samen werken aan veiligheid

De pilot moet inzicht geven op de wijze waarop de consequenties van de huidige wijze van ketensamenwerking tussen de JGT's/GO! voor jeugd en de GI's kunnen worden vermeden opdat jeugdigen blijvend veilig kunnen opgroeien. Er wordt ingezet op een zo effectief en efficiënt mogelijke samenwerking waarbij de expertise van de GI en het JGT / GO! voor jeugd zo optimaal mogelijk ingezet kan worden.

In de praktijk levert deze pilot een bijdrage aan de ervaring van gezinnen, ouders en jeugdigen (cliënten) dat:

- zij direct, goed passende hulp geboden krijgen als er veiligheids-, en/of & ontwikkelingsbedreigingen zijn; &
- hun situatie objectief beoordeeld wordt, er openheid is over zorgen, inschattingen en er gehandeld wordt op basis van feiten;
- er sprake is van wederzijdse openheid, transparantie en eerlijkheid, de professional gaat op basis van gelijkwaardigheid het gesprek met ouders aan;
- de hulpverlening goed op elkaar aansluit
- zij één aanspreekpunt hebben en houden;
- De jeugdbeschermer en de jeugdprofessional dezelfde boodschap uitstralen.

In dit hoofdstuk beschrijven wij hoe deze pilot dit beoogt te realiseren.

1. &De expertise van de GI naar voren met als doel het verhogen van de kwaliteit en effectiviteit van de jeugdzorgketen, opdat blijvende veiligheid voor de jeugdige bewerkstelligd wordt. De expertise van de GI wordt benut om:

a. &Mee te denken:

De Gecertificeerde Instelling levert expertise op het gebied van veilig opgroeien om op basis van (anonieme) casuïstiek triggers op veilig opgroeien tijdig te (h)erkennen (consultatie en advies). Samen met de JGT's / GO! voor jeugd wordt gespard over casuïstiek waarbij sprake is van een complexe vraag en waarbij hulp nodig is op meerdere leefgebieden. De verantwoordelijkheid en de regie op het proces cq op de veiligheid blijven belegd bij het JGT / GO! voor jeugd.

b. &Versterken van de JGT / GO! voor jeugd professional

De expertise van de GI wordt actief ingezet om de expertise en competenties van de JGT / GO! voor jeugd professionals te versterken. Met toestemming van de cliënt trekt de medewerker van de gecertificeerde instelling samen op met de medewerker van het JGT / GO! voor jeugd. De medewerker van de GI denkt actief mee bij wat er nodig is om de ernstige zorgen over de ontwikkeling (structurele veiligheid) van jeugdigen weg te nemen. De medewerker van de GI ondersteunt de jeugdprofessional van de JGT's / GO! voor jeugd bij de te nemen stappen.

De verantwoordelijkheid voor de casus is en blijft belegd bij het JGT / GO! voor jeugd. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat taken worden overgenomen. Ook het opstellen van een eventueel Verzoek tot Onderzoek of melding aan de Jeugdbeschermingstafel blijft onder verantwoordelijkheid van het JGT / GO! voor jeugd vallen.

2. &Het inrichten van een leer-werkplaats waarin op basis van 'afgesloten casuïstiek':
 - a. &Onderzocht wordt wat mogelijke triggers zijn die duiden op onveiligheid.
 - b. &In kaart gebracht wordt wat de huidige werkwijze is en wat hiervan de opbrengsten zijn.
 - c. &Gezamenlijk gekeken wordt naar de bouwstenen in de werkwijze die nodig zijn om jeugdigen blijvend veilig te laten opgroeien, van signaleren tot borging van behaalde resultaten.
 - d. &Gezamenlijk gekeken wordt wie nodig zijn om deze elementen uit te voeren en hoe de taak- en rolverdeling tussen deze partijen zo optimaal als mogelijk ingericht kan worden.
 - e. &Onderzocht wordt welke systeemcondities nodig zijn om de nieuwe werkwijze daadwerkelijk te kunnen realiseren.
 - f. &Onderzocht wordt hoe de opbrengsten van de nieuwe werkwijze gemonitord kunnen worden. Er is een duidelijke set indicatoren.
 - g. &Onderzocht wordt wat de kosten en opbrengsten (kwalitatief en financieel) zijn van de nieuwe werkwijze.

Uitvoering 2019-2020

De pilot start per 01-09-2019 en wordt in drie teams uitgevoerd:

- JGT team Leiderdorp/Zoeterwoude
- JGT team Hillegom
- GO! voor jeugd Team Ridderveld Alphen aan den Rijn.

De pilot heeft in eerste instantie een looptijd van één jaar – tot 01-09-2020 en vraagt een geschatte inzet van de GI's van gemiddeld 24 uur per week, evenredig verdeeld over de drie pilotteams. JBWest draagt er zorg voor dat inzet van de medewerkers gemiddeld 14 uur per week is en de WSS gemiddeld 10 uur per week. Het eerste half jaar zijn deze uren gegarandeerd. Tussentijdse evaluatie zal uitwijzen in hoeverre aanpassing van de uren nadien gewenst is. Mocht aanpassing wenselijk zijn, moet dit minimaal 2 maanden voor desbetreffende datum bekend zijn bij de GI's.

Met de drie deelnemende teams worden afspraken gemaakt over hoe deze uren worden ingezet. Onderdeel hiervan is de inzet in de leer-werkplaats.

De projectleider is verantwoordelijk voor de inrichting van de leer-werkplaats en stemt hierover af met de drie deelnemende teams en de GI's.

Per team wordt gewerkt met een vaste groep professionals die zich aan de pilot verbinden.

In afstemming met de drie deelnemende teams en op basis van de uitkomsten van de leer-werkplaats stelt de projectleider een advies voor een vervolg op. Hierin wordt gekeken of bredere uitrol van de werkwijze wenselijk is en wat hiervan de kosten en baten zijn. Daar waar een bredere implementatie wenselijk lijkt wordt per team gekeken hoe deze implementatie eruit zou kunnen zien wat hiervoor (financieel) nodig is.

Risico

Een belangrijk risico in dit project is de beschikbaarheid van GI medewerkers. De GI heeft een wettelijke verplichting voorrang te geven aan de uitvoering van jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen. Daarnaast speelt dat vanwege diverse factoren de werkdruk voor GI medewerkers hoog en uitval een reëel risico. Ook is er schaarste onder GI medewerkers op de arbeidsmarkt.

Specifiek voor dit project zullen de GI's, met de beschikbare pilotmiddelen, extra capaciteit aantrekken. Indien de GI's niet aan de vraag kunnen voldoen, dan zullen de GI's hierover de gemeenten en de pilotpartners tijdig informeren en gezamenlijk nadenken over mogelijke oplossingen.

Monitoring

De monitoring biedt inzicht in de effecten van de pilot voor:

- Cliënten, gezinnen, ouders en jeugdigen
- De samenwerking
- De professional van het Jeugd en Gezinsteam

Professional Jeugd en Gezinsteams

In de monitor wordt duidelijk in hoeverre professionals van de JGT's / GO! voor jeugd:

- Meer expertise, kennis en ervaring hebben opgedaan
- Zich meer gesteund en bekwaam voelen
- Hun rol en verantwoordelijkheid beter kennen en kunnen vervullen
- Hoe aan bovenstaande resultaten is gewerkt.

Dit inzicht kan verkregen worden door per casus waarin samen is opgetrokken inzichtelijk te maken:

- Welke partijen betrokken zijn bij de casus
- Met wel doel de expertise van de GI is ingezet
- Hoe de expertise van de GI is ingezet
- Hoe de rolverdeling was
- Wat de samenwerking voor de professionals van het JGT / GO! voor jeugd en de GI heeft opgeleverd
- Hoe de cliënt het gesprek op inhoud en bejegening waardeert.

Projectstructuur

De pilot wordt in opdracht van het regionale beleidsteam jeugdhulp HR uitgevoerd.

Het projectteam bestaat uit:

1. &Ambtelijke opdrachtgever namens de regiogemeenten HR: vertegenwoordigd door Berthe Peerenboom en Elly Loos (Nieuwkoop).
2. &TWO: Maria Brandsma
3. &Projectleider: Ellen Zwart, voorzitter Jeugdbeschermingstafel
4. &Uitvoerende partijen:
 - JBW: vertegenwoordigd door Ellen Vaneker
 - WSG: vertegenwoordigd door Joris van de Park
 - JGT/ GO! voor jeugd vertegenwoordigd door Jeanette Anker/Andries Hoekstra

Het team komt 1 keer per zes weken onder leiding van de projectleider bij elkaar om de voortgang van de pilot te bespreken. De uitvoerende partijen maken met de projectleider nadere afspraken over afstemming.

De leden van de projectgroep zorgen er in afstemming met de projectleider voor dat de bestuurders geïnformeerd zijn en dat zicht is op de mate waarin de in de pilot ontwikkelde werkwijze(n) bestuurlijk draagvlak hebben. Besluitvorming over een eventueel regionaal vervolg op de pilot vindt plaats binnen het PHO.

Begroting

Voor de uitvoering van de pilot is van september 2019 - tot september 2020 maximaal € 150.000 beschikbaar:

De middelen worden als volgt ingezet:

- Projectleider: Voorzitter JBT budgetneutraal voor 5 uur per week
- Inzet JBW € 69.160,-
- Inzet WSG € 49.400,-
- Inzet JGT budget neutraal
- Inzet GO! budget neutraal
- Werkbudget zoals trainingskosten € 31.440,-